

200.000 jaar menselijke drift in zes minuten

By **Menno Sedee**, www.nrc.nl

november 17de, 2016

Human Population Through Time, heet de video, de wereldpopulatie door de jaren heen. Dat klinkt ambitieus, en dat is het ook. Het American Museum of Natural History brengt in zes minuten 200.000 jaar menselijke drift in beeld.

Fragment delen



De video begint met een blik op de aardbol. Afrikaanse tromgeluiden. Een gele vlek verspreidt zich over het Afrikaanse continent. Dit is 200.000 jaar geleden, toen de moderne mens ontstond. Met een reuzenstap springen we 100.000 jaar verder. Vanaf toen begon de mens zich pas te verspreiden over de wereldbol, eerst het Midden-Oosten, daarna Oost-Europa, Rusland en India.

Na nog eens 50.000 jaar (dus 50.000 jaar geleden) heeft onze mensensoort een indrukwekkend deel van de wereld gezien: van het noorden van Siberië en Japan tot aan Indonesië en de oostkust van Australië.

1 miljoen

Niet dat we met veel zijn; waarschijnlijk kwam de wereldpopulatie niet boven de miljoen uit. Maar met de uitvinding van de landbouw, waarvan de eerste sporen dateren uit het jaar 23.000 voor Christus (vooruit, 25.000 jaar geleden) ging het snel. Vanaf ongeveer hetzelfde moment stak de mensheid over van het Euraziatisch continent naar Noord-Amerika en bevolkte zij in mum van tijd de westkust van het huidige Canada tot aan Chili.

Nog altijd, tot 5.000 jaar geleden, blijven we met weinig: hooguit tien

miljoen. Maar daarna gaat het snel: op meerdere plekken ter wereld worden landbouwtechnieken in rap tempo verbeterd waardoor rond het jaar nul 170 miljoen mensen op de aarbol lopen.

Bekijk de video van American Museum of Natural History:

De video zoomt in op de laatste 2.000 jaar van onze geschiedenis. Er verschijnt een wereldkaart zoals we die gewend zijn uit de Bosatlas en een nieuwe populatiegrafiek, die anders het beeld uit dreigt te lopen.

Elk geel stipje staat voor een miljoen mensen. De meeste stipjes bevinden zich in het noorden van het huidige India en Oost-China. Het is de tijd van de Han-dynastie en het Romeinse Rijk. In 200 jaar groeit de werelbevolking naar 'slechts' 182 miljoen. Dan dient zich een periode aan van stagnatie, of stabiliteit, hoe je het noemen wilt. Driehonderd jaar later, aan het begin van de Middeleeuwen, zijn we door hoge kindersterfte en lage levensverwachting opmerkelijk genoeg met minder: 177 miljoen.

200 miljoen

Vanaf de 'geboorte' van de islam wil het eindelijk vlotten en rond het jaar 800 breken we eindelijk door de grens van 200 miljoen mensen. Goed, door de rode pokken overleed eenderde van de Japanners, maar dat drukt amper een stempel. Zelfs de uitvinding van het buskruit kan de opmars van de mens niet stoppen.

We zitten inmiddels in het jaar 1000 en 250 miljoen homo sapiens. Maar de uitvinding van het kompas en een Mongools Rijk later woont het overgrote gedeelte nog altijd in Europa, Noord-India en West-China. Bijna niemand woont in Zuid-Amerika, Rusland of Australië.

Tot het jaar 1350. De pest. Voor het eerst in 200.000 jaar mensengeschiedenis daalt de wereldbevolking met miljoenen tegelijk. De

Zwarte Dood decimeert de Europese bevolking in slechts enkele decennia. Weg gele stipjes.

Maar gelukkig, vanaf het jaar 1400 gaat het weer lekker. De stipjes poppen met tientallen tegelijk op. Het begint op vuurwerk te lijken. De Industriële Revolutie en medicijnen brengen de miljoenteller op hol - al concentreren de stipjes zich nog altijd in Europa, India en China.

Miljarden

De 1 miljard bereiken we rond het jaar 1800 en de 1,5 miljard al vóór 1900. Ondanks twee wereldoorlogen zitten we halverwege de 20ste eeuw al rond de 2,5 miljard. Noord-Amerika, Zuid-Amerika, Afrika, Japan en Indonesië doen inmiddels ook goed mee.

De gele stipjes duiken nu zo snel op dat het op schimmel begint te lijken. 1960: 3 miljard, 1980: 4,5 miljard, 2000: 6 miljard. De wereld wordt één grote gele vlek.

Na 2015 (7+ miljard) stopt de video niet. Als de huidige trend zich voortzet, voorspelt de video, zitten we met z'n 11 miljarden in 2100. Inderdaad, de groei zwakt af, omdat we minder kinderen nemen. Conclusie: het duurde 200.000 jaar om de miljard mensen te bereiken. Tweehonderd jaar voor de 7 miljard.